

15 *liber*

DOCTORI IOANNI
DE LVNA VEGA
Doctor Franciscus Xime-
nius Guillen.

SI Sedationi animo ad scribendum in meam pro Valle-
sio *apologiam* calamum arripuisses, forsan honorationi
titulo, & aptiori proæmio in tua magis satyrica quã me-
dica responsione me condecorasses. Consultò præter
mitto tanquam scurrilia multa inter scribendum in me ingesta
convitia, quibus omnium medicorum iudicio tua scripta inter
linis, tædioque magis quam voluptate afficis legentes.

Discipulum fuisse tantum temporis posterioritatem, nõ mi-
nus ingenii neque minus sciëntiæ atquit. Quot enim quantique
discipuli suos magistros in artibus excelluerunt! Sed si ut res
se habet, ingenuè fatendum sit: Consciens ipse es Alphonso de
Alcala Monte insigni præceptori nostro, & fere Antonio Ne-
brissensi secundo prouectiora Grammatices studia nos debere:
Si quidem ambo eius ferulæ manum subiecimus: quamvis meæ
posterioris ætatis fors & condicio, cum primum ad scholam ve-
ni, me tibi subdiderit non in Grammatices rudimentis instruẽ-
dum, sed in repetendis ac relegẽdis, quæ à nostro singulis die-
bus audiebam magistro: eras enim tunc temporis eius repetitor.
et ego meo studio, & labore a deo progressum feci, vt tibi in idẽ
rudimentorum magisterium postea successerim.

Hispani ferè quartum medicinæ cursum iam peragens, Cathe-
dram te nuper consequutum parum temporis audiui: nec ideo
habeo nec vnquam habebõ magistrũ modo à me explicato pœ-
nitendum, sed hoc respectu colendum. At quia puto in re lit-
terarum militari nulla quantumvis præclara ingenia posse ingẽ-
tes progressus facere, nisi habeant antagonisten, vt græci dicunt,
qui cum decertēt, qui cum colluctentur: nõ solum cum æqua-
libus, verum cum maioribus etiam magistris (salua pace & de-
coro) oportet contendamus; Alioqui futuri semper infantes
quamvis cani. Adhuc enim nõ me fugit quã incẽgruè exemplũ

de vapulatione filii à patre in tuo præmio mihi cato adapta-
ueris. Nullus enim pater, si prudens sit, filium canos habentem
capillos flagellis cædit, sed efficacibus rationibus eum arguit,
corrigit & cõfundit. Utinam in me ita te gefisses, silentio præ-
termissis Mæsonicis dictæis nõ solum à patre in filium dictu
nedum typis mandato indignis.

Cap. 3.

Quam injusto nomine Vallesii consilium voces empericum,
& quam sit Methodicum, consulas ipsum met Auctorem libro,
3. suæ litteris aureis exarandæ Methodi. Vbi post multa de an-
tepositione, & interpositione localium euacuantibus auxiliis,
in hæc verba prorumpit, *Neque sanè ad cucurbitularum admotio-
nem, quæ ab alto exhauriant, necesse est corpus ita esse inanitum, ut in ma-
xima penuria constitutum sit, sed satis est esse euacuatum, quantum res
tunc videatur exegisse, ne plenum sit* & paulo inferius ait. *neque sanè
a Methodum est, quia ut antea diximus, ordo à causa prohibente siue cau-
sa sine qua non prior est quam ab efficiente.* Quod autem dolor in ca-
su proposito Vallesii harum causarum habeat rationem, jam in
mea apologia ostendi.

Sex. 6. tex.
29.

Tex. 43.

Circa Galeni locum quem adducis, ut nemo miretur Valle-
sium in hoc dormitasse. imprimis si velis scire quantum in hoc
magis quam in vlla alia re medica hic auctor virgilaverit, legas
ejus commentaria in libr. 2, Epid. & in libr. 4. ejusdem tracta-
tionis, ipse enim tibi adamussim satisfaciet. Deinde non ne vi-
des eadẽ ratione locum ipsum aduersus te esse ita ut tuo te gladio
jugules. Nã cū homo sis, ego nõ miror quin in hoc decipi pos-
sis: etenim, si esses angelus, absq; dubio plus tibi fidei quã Val-
lesio adhiberẽ. Verũ inter duos homines tãto plus fidei habeo
Vallesio, quanto plus illi in medica facultate quã tibi habetur.

His addo (quod forte tuæ deceptionis est manifestum in-
dicium) quod scribis hunc Hippocratis locum non solum à
Vallesio verum ab aliis multis præclaris medicis male esse in-
tellectum: ex eo solum quod tibi persuaseris Hippocratem tã-
tum agere hic de revulsione, & Galenum in commentario de
remigratione, quæ sit interpolata revulsione. quod quantum
ab illorum mente alienum sit, clarius secundò accipe, quando
quidem primò me non bene percepisti.

Deriuare, cedentem retrahere statim, remitenti cadere.

alium succum non exeuntem ducere, &c,

In hac sententia Hippocrates perscribit modos curationum

in

in humoribus fluentibus. Primumque quo pacto humor (qualiscunque sit siue grassus, siue tenuis) euacuationis indigens cū ad locum non conferentem confluit, aduertendus fit, edocet deinceps cum dicit alium succum non exeuntem ducere, quis humor vacuandus, & per quam regionem monstrat. Primum ita esse exempla in commētario. 7. à Galeno posita (vt ipse in meo opusculo eduerit) ostendunt. Aitque Hippocratis quoad reuulsionem attinet, si ea pars ad quam humores tendunt, aliquo affectu laboret ita vt per eam regionem euacuari non conferat, (quod alibi ait reuellere si quo non oportet vergat, & per conuenientem regionem) illos retrahendos esse confestim, id est, circa initia videlicet ante quam humores fluentes parti affectæ inhæreant. Nam si ibi moram traxerint, noxam haud exiguam inferent, permanentes namque in ea vt docet Galenus in commentario biffariam illi in commodabunt, partim quòd sua copia extendent, partim etiam quòd qualitatibus suis molestabunt. Mox igitur ab eadem auertēdi sunt, dum modo ob secundantes fuerint humores.

Quia verò non semper cedunt, sed aliquando humoribus ad huc fluentibus aliqua humoris jam fluxi portio parti affectæ inhære solet, ita vt reuulsioni non cedat, imo adeò resistit vt ab affecta parte auelli nequeat: in hoc euentu docet Hippocrates per particulam (renitenti, cedere) non esse permanendū, sed à reuellentibus esse cessandum.

Quis autem sit huius cessationis finis, hoc opus hic labor. Nec mirādum, cum Hippocrates præcipuè in hoc. 6. libro Epidem. tam enigmaticè quam laconicè scripserit, Vallesius existimat à reuellentibus cessandum, vt humor in parte contentus euacuetur; sicque interponit euacuātia retrahentibus. id quod insinuauit Gal. in commentario, alibique Doctissimus Veiga expræsit. Tu vero Luna Vallesio splendenti medicine soli te opponens, omnibus artis præceptis onustus defendis in hoc Textu fundari nò posse hunc auctorem, ex eo solum quòd tibi persuaseris ante se datam omnino fluxionem nò posse exerceri euacuationem a parte, & quòd Hippocrates solum agat de reuulsionem: tum etiam quòd Galenus in commētario loquatur de remigratione, quæ fit per cessationem à reuellentibus quemadmodum libro 4. de saut. tuen. Inde fit vt in casu vrgenti qualis est propositus Vallesii ab euacuantibus à parte abstineas,

totumque negotium reuellentibus minime curationi sufficere
tibus committas: expectesque ubi morbus inducias expectandi
non dat, quia existimas renitentem humorem, & in affecta parte
jam fixum etiam maximo dolore urgente sola reuellentium in-
termissione iterum in venas regressurum eo modo quo in affe-
ctu Phlegmonoso remigrat. Et in hoc non aduertis casum Ga-
leni de affectu Phlegmonoso etiam quoad revulsionem esse val-
de distinctum a nostro. Et enim in illo sola reuellentia curatio-
ni seu potius præcautioni sufficiunt, ut pote in quo cedentes ha-
bemus humores absque dolore urgente, minime actu (ut in pro-
posito Vallesii casu) sed solum potestate ledentes.

Cap. 3.

Cap. 21.

loci Galeni
i pugnan-
tes diluan-
tur.

Ex quo obiter diluuntur duo Galeni loci pugnantes circa re-
vulsionem. Nam lib. 5. Meth. Procuranda hæmorrhagia in re-
vulsione venæ sectionem repetit eadem die, non diversis diebus
quia homo actu leditur. libro verò de curandi ratione per sang.
miss. dicit in venæ sectione ubi institutum est euacuare, eadem
die repetenda est venæ sectio: in revulsione autem diversis die-
bus. Quia expressè tunc ponit sanguinis peccatum non ut actu
lædit, sed ut potest ledere, qualis est casus affectus Phlegmono-
si. in quo 2. & 3. die sanguinis detractionem repetit. Proinde
cum in illo humor nondum parti sit affixus ita ut actu lædat ut
in pleuride, sed ita facile cedit ut a totius corporis ambitu
per illud temporis spatium in quo a retrahentibus vacamus;
iterum remigrare possit in venas, diversis diebus repetit venæ
sectionem.

At ubi humor ita parti affigitur, & ratione doloris attrahē-
tis retractioni etiam interpolatæ adeo reuertitur, ut ab ea ne per
remigrationem quidem (ut tu vis) nisi maxima cum difficul-
tate, & tardè auelli queat (id quod contingit vel ob virium de-
bilitatem tantum euacuationem non ferentem, vel ob inflam-
mationem malignam, in qua sanguis in parte contentus non remit-
titur, ut in casu Vallesii est videre) quid tunc faciendum sit præ-
ter dictos auctores etiam ex Fuchsi Latina interpretatione,
& ejusdem in eum locum expositione (quam scio, a te etiam
reijectam iri, veluti & reliqua quæ contra tuam opinionem faciunt)
manifestissimè patet. vertit enim ille sic.

*Cedentem retrahere statim, resistentem vincere, & inter locum ex-
ponendum ita ait. Quod si verò humores medico restiterint ut à parte
affecta auelli non queant, id quod sit ubi in membro affecto figuntur: tunc*

hoc unum conetur ut eosdem ratione quadam vineat, commodisque auxiliis naturam adjuvet, adjuvabit autem si vel ad proxima humoris impetum direxerit, vel ab ipsa particula qua affligitur, vacuaverit, Et Paulo post ex Galeno adducens illud uniuersale præceptum. Atqui sanè in uniuersum didicimus quòd incipientes fluxiones reuellere oportet, fixas vero in laborante particula aut ab ea qua affligitur parte vel à maxime vicina vacuandas esse. Mox subdit, Proinde rectè iam ab Hippocrate dicitur alium humorem non euntem educendum esse, nempe resistentem atque in affecta iam parte fixum, nec sua sponte prodeuntem. Quid clarius & conformius Vallesii opinioni, & nostræ in eum expositioni dici potest?

Ex quibus colligo aliud quid magis artificiosum tua remigratione insinuare Hippocratem. Quod meritò Galenus ait bene revulsuris utilissimum esse cognitu, videlicet ut prius dolor sedetur. Id quod expressit Lemosius libr. 12. Meth. ubi Cap. 8. postquàm ad verbum totum Galeni commentarium super huc Hippocratis Texum transtulit, Sic ait, *His sane verbis Galenus prius anodinis vitatur, deinde revulsoriis auxiliis.* Et mox dubium hoc decidens inquit, *Dicendum est dolorem biffariam à nobis considerari, aut quando ipse est causa decubitus humoris, tunc enim prius dolor est remittendus, propterea quòd dolor attrahit: aut quando ipse est effectus decubitus, quod ferè semper accidit, & tunc revulsoriis iniis utendum est.* Hactenus Lemosius.

Eandem sententiam sequutus est Petrus Garcia meus magister, infiguis Complutensis doctor, & Cathedræ medicinæ primariæ etiam nunc moderator. Dicens hanc praxin esse Galeni. In exposit
super libr. 13.
Meth. c. 10. manu
scripta. Huic Hippocratis & Galeni interpretationi assentitur Petrus de Peramato, nostra tempestate medicus celeberrimus ac excellentissimi Ducis de Medina Cydonia quòdam Protomedicus, qui lib. de euacuan. ratione Auicenam hoc intellexisse credit, Cap. 26. ubi dicebat, *Cum ad diuersum trahere volueris, dolorem membri a quo trahis prius seda.* additque, *Id quod fortè voluit Hippocrates ubi cedentem humorem reuellit, repugnantem vero, & valde impactum docet obscurare.* Sed ad usum prius est quoquo modo dolor vel anodinis, & laxantibus ut placuit Auicenæ (sic enim humor magis fluxilis, & euacuari aptus redditur) vel si his non cedat, sed ad huc magis urgeat, ex toto remeudus cucurbitulis scarificatis, ut voluit Vallesius.

Hunc duplicem dolorem auferendi modum docuit Hippo-

crates, primum lib. 2. Epid. cum ait si *auris doleat, lacte utatur.* Quasi à facilioribus incipiēdo. Secundum libr. 4. Epidem. Vbi ad auris dolorem cucurbitulam affigit. quæ sane vt bellè Vallelius aduertit videntur longè diuersa auxilia. Sed non mirum (inquit ille) multis saepe opus est ad eandem passionem, aut ob differentiam cause aut temporis: veluti si ad phlegmonem auris in primis instilletur lac temperandi partem, & mitigandi dolorem gratia, procedēte malo affigatur cucurbitula reuellens & euacuans.

Ex dictis manifeste liquet quā extra Hippocratis mētem sit tua propositio in qua asseris has duas postremas Textus propositi partes cedentem retrahere statim, re nitenti cedere, ambas reuulsionem respicere nullo alio interposito auxilio. Nam in maligna pleuritide, & cuiusque etiam partis inflammatione rebellis, quæ humoris cōtenti nihil remittit, ac proinde sanguinis euacuatio ejus dolorem non leuat, à sanguinis missione abstinemus; verum in hoc euentu nisi prius partis dolorem quouis prædicto modo sedaueris, impossibile est ne per renigrationem quidem à parte affecta humorem euacuari. & hoc est quod Hippocrates voluit per particulam *renitenti cedere.* & quod Olfecit Avicena cū dicebat, *Cum ad diversum trahere voluerit dolorē mēbri aquo trahis prius seda.* Quod de vehemēti dolore debet intelligi (quoniam in debili reuulsio potest fieri absque doloris mitigatione vt sit libr. 4. de sanit. tuen.) Si quidem in hoc casu vt recte aduertit Doctissimus Martinus Acachias lib. 2. de art. cur. ad glau. *Humor in parte contextus commodè auferri non potest nisi mitigatio dolore, habet enim is rationem ejus sine quo non, nam doloris vehementia (inquit ille) tractum sanguinis ex inflammata parte ejusque in venas regressum impedit.* Mihi profectó satisfacit Acachias, tibi Deus satisfaciat.

Pag. 298.

Adde etiam quòd ex duabus attractionibus in cōtrarium factis, videlicet à dolore, & à reuulsione fit humorū agitatio, & ex consequenti ad locum affectū attractio, ac proinde ipsius doloris auctio. Nam ex vehemēti motu humor subtiliabitur, & habilior fiet ad fluxum: quo fit vt nō attrahatur ad oppositum, quinimo potius velocius sit declinans ad locum affectum. Quam rationem reddit subditque statim Avicena sic scribēs. *Cumque ad locum non obeclit, ad quem ipsam trahis, non violenter agas; quoniam quandoque violentia illa ipsam monebit, & subtiliabit & non trahetur, & fiet velocius declinans ad dolentem locum, erit igitur dolor,*

dolor, si vehemens sit, prius sedandus.

Hinc facile diluuntur tua facilia paruique momenti argumēta. Ad primum ex Fuchsi interpretatione, & ejus in eum locum expositione patet: Si quidem per renitenti cedere idem insinuat Hippocrates ac si diceret cessando à reuellentibus, resistētem humorem esse euacuandum, quod immediatè exprēssit, dicens *alium succum non exeuntem edicere*.

Ad secundum Hippocrates hic nō tanquam logicus diuidit auersionem vt genus est ad deriuationem, & reuulsionem (tūc enim valeret tuum argumentum) sed tāquam medicus modos curandi humores fluentes per hæc remedia proponit. Atque ita bene potest modo à me jam explicato procedere: si quidem argumento Hippocratis, & ejus instituto non incongruit, si tra lens præceptum bene reuellendi, dicat, si humores cedāt; semper atque statim esse retrahendos, id est, sola reuulsione vtendum. Si verò renitantur, id est, soli reuulsioni nō obediāt (id quod cōtingit vbi parti affectę figūtur) non semper, sed vt optimè Galenus in commentario docet, tātis per à retrahētib; abstinēdum, donec humorem parti impactum (quem vocat Hippocrates renitētem) evacuari sinamus vel natura perse expellēte, vel à nobis arte adjuncta, si per se sola non sufficiat. Sic in dyssenterico fluxu inter reuellēdum etiā à principio humorem in parte cōtentum per eandem regionem videlicet intestina (licet mala sit inclinatio) clysteribus lauatiuis euacuamus, doloremque pinguib; sedamus ne sit tractionis causa, licet vlceri intestinorum noceant.

Ad tertium renitens respectu cedētis dicitur, & è cōtrario: sed quādo per reuulsionem renitens retrahi nequit, retrahere ad renitentem referri nō potest. atque ita nō est tunc idem dicendum de retrahere, vt tu dicis.

Ad quartum ex solutione ad primum patet quomodo immediate euacuationem Hippocrates subdat.

Ad quintum magis ad rem nostram facit Galenum in commentario ponere bene reuulsuris humores cognitu esse necessarium: si quidem nisi prius humor contētus in parte euacuetur, vel saltim dolor sedetur, non bene fiet reuulsio.

Ad sextum bene verum est omnes humores nō æquē cedere, ac proinde bene advertit Hippocrates quid sit agēdum cū non cedunt, nempe cessandum à reuellentibus, vt humores

reni-

renitens, & in affecta parte fixos nec sua spē prodeūtes euacuemus.

Ad septimum qui dicit nō semper permanendum in retrahētibus, aliquando permanēdum insinuat, videlicet cum humores revulsiōni cedunt. At si resistunt, nō semper permanendum. quid autem sit tunc faciēdum ex dictis jam patet. Quare commētium totum non est de retractione, sed admonet quomodo nos gerere debeamus in revulsiōne cum humor nō cedit, videlicet vt prius dolor sedetur quouis prædicto modo secundum rei indigentiam.

Ad octauum quia nō te capio, non respondeo: scribis enim obscure multa, quod multi Hispalenses medici prædicāt. Huius rei etiam rationem ignore. Solum scio nō esse quia brevis esse laboras.

Ad nonum, quantum puget contra tuum argumentum locus Galeni ex libr. de sangu. miss. à me adductus, aliorum sit iudicium, tuum enim suspectum est, nō ne probabas ex Hippocrate & Galeno per mutationem coloris sanguinis translationem in venas ex particula inflammata sufficiēter monstrati. institi ego ex Galeno eiusmodi mutationem nō semper expectādam vel ob virium debilitatem, vel phlegmonis prauitatem: *In quibus casibus (inquit Doctissimus Musa) vsq; ad mutationem euacuare non debemus.* Frustra igitur hic remigratio. ē speras. & si humor remigraret, tardius quam pro affectus adeo periculosi exigētia id fieret. quare profecto cauillator facetus es, qui per verba jejunos, & securus argumento respondes.

Comment.
in lib. 2. de
rat. vict. sca
10.

Videant protervi, si vident, hic Galenum, &c. Quomodo Gal. (ut tu vis) in humoribus impactis, & cōstrictis expectare potest reditum in venas in his casibus in quibus solis reuellētibus, sine alio auxilio interposito non datur regressus.

Et ne multa huius Textus promissa elucidationis deesse videantur, &c. Vtrumque quod aduertis circa remigrationem, vetum est, videlicet humoris remigrationem in venas esse possibilem, & dari ex Gal. doctrina multis in locis.

Si tamē pirrhonius vt tu dicis credat tenuem remigrare, & crassum inhærētem siue cōstrictum minime, ego id nō credo: atque ita omnia argumēta, & rationes quæ in pirrhonium adducis, cōtra me nō sunt. Solum advertas velim circa secundum argumentum quo probas in lethargo, & soporosis affectibus
Oxirho-

Oxirhodinum apponi pro reperiendis crassis humoribus, ut iterum remigraret in venas, id Gal. præcipere in principio, dum illud quod fluxit non adeo parti est impactum, ut non possit cedere repellentibus: minime vero quando valde est humor impactus, tunc enim Gal. licet concedat posse humorum crassum remigrare, tamen in hoc tempore non utitur repellentibus ad promovendum tale recursum, nam tunc humor ille nisi maxima cum difficultate non recurret atque, ita se convertit ad resoluentia, & euacuantia à parte affecta.

Ad eundem modum cum retrahentibus humor non cedit, nisi difficillime & tarde, quid prohibebit propter urgentiam ad euacuantia nos convertere, deinde iterum ad reuellentia redire; nam & in aliis curationibus, cum urgentiæ aliqua ratione factum est fatis, redimus ad legitimas indicationes, quæ procedunt à causis. Nec mirum quod Gal. lib. de sang. miss. non expressè id dixisset; Si quidem ad rem non faciebat. nam cum ibi tantum agat de modo, & mensura evacuationis, tria constituit signa quibus cognoscemus quo tempore cohibenda sit sanguinis evacuatio. inter quæ primum signum ponit coloris sanguinis mutationem, quæ quamvis mensuram evacuationis indicet, non tamen hanc semper expectare oportet; sed interdum accidit ut antequam hæc appareat, cessandum sit duplici prædicta causa.

Septimò si do illis gratis inhaerentem humorum non transmigrare, &c. Dato quod inhaerens humor non transmigret, sequitur per se necessario esse à parte euacuandum, ex accidenti vero cucurbitula vel alio remedio. Ut magnitudo morbi per se magnum remedium poscit, ex accidenti venæ sectionem aut expurgationem. hanc sequellam Vallesius si viveret, probaret, tuamque improbaret expositionem, falsitas enim doctos disjungit.

Octavò his adde Vallesium in maximis doloribus illam adhibuisse, &c. Quod maximi dolores à crassis etiam humoribus possint fieri docuit Gal. & experientia in multis affectibus ut in colico dolore, & hemicrania videre est,

P A R S. II.

Ad secundum accedens probabo te conivium, &c.
Ad secundum accedens dico tuis malis verbis te potius conivium mihi quam me legentibus conivium præparasse. Primumque quod mihi imputas me dixisse literam

B occidere,

occidere, & postea in fine vōs Textu alia verba, &c. Quæ in
eptéais cōvenire. attéde id à me dictum quia exire, & excerni
extra corpus juxta subjectam materiã de qua loquitur Hippoc.
debet intelligi; ibi enim agit Gal. juxta Hippoc. métem de re-
vulsione humorum exeuntium extra corpus, in libr. 4. de sanit.
tuē. de remigratione. Atque ita cum textualia verba utrobique
sint diversa, diuersus etiam erit utrobique sensus.

*Catholicus qui virum vel ferum quē nec legere nec citare sanctæ inqui-
sitionis tribunalis decreto cautū, &c.* Circa hoc legas librum expur-
gatorium, vt deinceps in quibus locis hic auctor sit legēdus, &
in quibus nō, scias. ausim spōsionem facere te nunquam Fuch-
sium legisse, cuius doctrinam æquē ac sectã vituperas. Ego ve-
ro cum doctissimum appello, ejus doctrinam medicam vnã cū
aliis multis medicis laudo; sectam vitupero atque detestor, quã
canepejus, & angue fugio.

Sed quod magis de miror, est, te promississe me erepturū, &
nō eripuisse ex hac confusione & cōtradictione, quæ apparet in-
ter duas Textus interpretationes à me adductas: Fuchsium
interpretaturum in traductione juxta ejus mentem, & nō esse
interpretatum.

Cui nunquam ab ore decidit illud Musæ dictum, ex Hippo-
crate Hyppocratē, ex Galeno Galenum esse interpretādum, sa-
tius esset in prædicta traductione Fuchsiū ex Fuchsio interpre-
tari, quam ad salis medici micam, Hippocratis Aphorismū, hi-
storias & Ciceronis Apophthegmata cōfugere. Quæ quidem
omnia quam extra rem, & auctoris ipsius métem sint à te addu-
cta, cū in hoc cęcutias, legas illum, & videbis. Sed venia dignus
es, si quidem Fuchsiū in hujus Textus expositione nō legisti.

*Verbum tandē resistere vel resisto, reniti & renitor idem esse manifestū
est, &c.* Quis tibi hoc negat, vt dicas in hoc me litteram occi-
disse. Cōtradictionem nō posui in his verbis, sed in cedere &
vincere. Dixique quód licet quis cōsulat exemplaria græca, ex
eis nō esse soluturum eam cōtradictionem, nam idem verbum
Græcum ὑπέρβην Crassus quidem vërtit cedere, Fuchsius
verò vincere. Quod autem vincere Fuchsi nō sit cedere eo
modo quo tu eum interpretaris, ex ejus expositione à me addu-
cta meridiana luce clarius patet.

Pro cuius Textus interpretatione, &c.

Ex Fuchsi expositione cōstat cōnexionem hos Textus inter se
habere

habere. Ponit. n. Hipp. deriuationem, revulsionem, & tertio euacuationem. Atque ita nō sciēter erat qui ea quæ sunt inter se distincta ordine quodam cōnectit, videlicet prius faciēdum esse revulsionem, si cedat humor, sin minus, evacuandum.

Bis repetit Hippocr. verbum deriuare, cuius duplicem commentationem facit Galenus, &c.

Calumniator magnus es. Nōne verbum deriuare bis repetit Hippocrates, semel seorsum dicēs (deriuare) atque iterum cū ait denuare, cedētem retrahere statim, &c. Quorum duorum Textuum duplicem commētationem dixi seorsum fecisse Gal.

Hoc assertum primò temerarium arrogansque est, &c.

Mea propositio ex malitia falsa est, ex bonitate verò intelligētis vera. Dixi vbiunque agunt Hippocrates & Galenus de revulsione, & deriuatione, ponere exempla in humoribus in aliquam particulam fluētibus, quæ vacuationi extra corpus viā habet destinatam, idque probavi ex lib. 5. Meth. vbi ait Gal. de revulsione, & deriuatione loquens, nam hæc quoque in vēta sine immodicæ evacuationis communia remedia, cōclusique ex Galeno præcipuè esse in vēta immodicis euacuationibus, deinde ad reliquas fluxiones extēdi. vbi particula præcipuè annotāter posita reliquas fluxiones in alias partes nō excipit. Qualis est quam tu mihi male instas ex 2. ad glau.

Hæc est tua inventio, principium, medium & finis.

Quomodo agat Galenus in his duobus commētariis de humoribus fluentibus ad aliquam particulam exitum vacuationi habētem ex dictis patet.

Quis locum de quo est controuersia vel argumētum à commentario vel ab auctoritate Achillem appellat.

Achillem appello, id est, defensorem, & murum cōtra tuam opinionem. In reliquis dicis quidquid in buccam venit, nam quomodo tu in dysenterico fluxu humorem tunicis intestinorum in hærentem, & revulsioni nō cedentem Clysteri Lauatiuo ab ipsa affecta parte evacuas; ita in reliquis partibus si commodè potest fieri, est faciendum. inde rectè dixit Hippocr. alium humorem non exeuntem ducere.

Non video quomodo non offendas Vallesium, &c.

Exemplo à me nuper posito, & aliis topicis à parte euacuātibz videbis quomodo ex partibus affectis prædictis aliquid humoris in hæretis educatur, & educi queat. Imò nisi prius cum eoa

cues, nunquam bene reuelles: quia humor ob suam acrimoniam dolorem ac proinde fluxionem excitat; quare prius dolor est sedandus.

Cujus gratia in dyssenterico fluxu adipe hircino Gal. utitur. Eodem modo Vallesius humorem in parte dolorem excitatem per ipsam met partem euacuat, cum dolor nec sedantibus, nec humor retrahentibus cedit.

En quo pacto nec obscuro Vallesium sed explico, & Gal. cum Veiga, & aliis a me citatis teneo.

Si quid est quod obijci possit, hoc est, &c.

Quia nimius est in scribendo, & tanquam Diuus intertubras omnia, verbis aliisquam a me jam dictis nolui respondere, crambe enim repetita nocebit. Mea acuto omni satisfacit intellectui, tua vero responsio hominis calumniantis potius est.

Arguit qui tibi hoc dedit argumentum sic, valet quidem in affectu phlegmonoso, minime vero in particulari phlegmone, &c.

Distinguis quoad revulsionem nego quoad alia remedia concedo. Profecto olim me a principio tenuisses, non ita responderes, jam ego supra explicaui quo pacto etiam quoad revulsionem casus Gal. de affectu phlegmonoso distinctus esset a nostro, in quo ut bene reuellamus, prius sedari debet dolor: in phlegmonoso vero affectu sola reuellentia sufficiunt absque doloris sedatione particulari.

Equibus inducis vel deducis locis?

Ex illis a me supradictis, ex verbis exire & excerni, ex eo quod Hippocrates subdit alium succum non exeuntem ducere.

O dictum indignum baccalaureo. humor exire conabatur.

Bona verba quaeso. quid quod humor dicatur quod conabatur exire, non ne Gal. humorem turgere dicit, cum proprie natura turgeat. Ad argumentum vero quo probas ex hoc commentario non esse faciendam euacuationem, nulloque modo in eo fundari; respondeo quod tunc verum esset, si semper sola revulsionem humor impactus euacuaretur. At quia non semper revulsionem etiam interpolatae obedit, ideo interponendam euacuationem humoris impacti jubet, ut postea melius fiat revulsio ejus qui ad partem fluere cepit.

Quam egenus sis undique, nullibique firmasse pedes, &c.

Honestioribus verbis poteras procedere, cucurbitule non meminisse Gal. non mirandum nec enim omnia ille invenit. Medicus
autem

autem cum sis, artifex sensualis debes esse, ita ut visis mirabilibus ex remedio effectibus quiescas, nec imaginarias rationes adducas quare videlicet Gal. cucurbitulae in pleuritide non meminere, lege Trallianum in hunc modum scribentem.

Verum sciendum est, plerosque, praesertim in quibus non adeo magna sanguinis copia in venis superare videatur, iunisse locum acurissimo scalpello probe scarificasse. conuenit autem cucurbitula quoque, post cutem incisam uti ut quod in ea continetur, ex alio attrahatur, atque hoc facto mirari licet quomodo inde etiam dolor qualiscumque, fuerit licet vehementissimus conquiescat, ut neque, fomento neque, alio praesidio indiguerit. hoc medici priuatique omnes vsi sunt, longa id experientia edocui, & iuuant. hactenus Trallianus.

Desine igitur usque adeo inhaerere Methodo non semper utili, & ad ipsam experientiam cum Vallesio interdum deueni, nam aliquando ars est extra rationem artis agere, & in praecipiti periculo multa fiunt, quae alias essent omittenda.

Imitanda est natura cum recte operatur, &c.

Si excretionis praeter naturam aliquando utiles sunt, cur, & si illa humorum inclinatio mala sit, aliquando non imitabitur, videlicet cum humor contentus in parte est impedimentum bene reuellendi: atque ita nihil vetat illum prius per ipsam partem evacuare ut supra dixi. adde quod per ipsam met partem, & regionem per quam non oportet vergere, etiam aliquando evacuamus, ut medicamento expurganti in dyssenterico, & diarrhico fluxu.

Legere & non intelligere nec legere est.

Alia littera habet, negligere est. tu legis & me non intelligis sed me negligis. nonne in proposito nostro casu duo coniectantur, dolor & fluxio ita ut vnum sine alio sanari non possit? at impossibile est sanare fluxionem, nisi prius dolor fuerit mitigatus, quoniam hic proxima est fluxionis causa: & quanto vehementior est dolor, tanto majus facit negotium fluxio.

Sed audiant tecum qui se esse primos apud Vallesium existimant nec sunt, illum seniore factum & Galeno imbulum, &c.

Sed ne videaris de Vallesio triumphare quod factus iam senex scripserit, si dolor urgeat, narcoticis debere sedari. Attende aliud esse dolorem mitigari, aliud auferri doloris causam, dolor quatenus symptoma est duobus modis mitigatur, vel anodinis, & cum haec non sufficiunt, ad secundum genus videlicet ad narcotica quae stupore tollunt sensum procedimus. & in hoc sensu etiam intelligitur Vallesius tibi. Secus, est cum doloris causa auferatur,

quæ vel per sanguinis missionem, vel per cucurbitulam cū scarificatione potest auferri.

Maledictis mordens bellum conterraneo inducere partas, &c.

Non licet medico honesto tot maledictis respondere. Sed ad rem venire. Si solis reuellētibus dolorē pleuriticum in quo nō cedit humor, curare intēdis eomodo quo phlegmonosum affectū Gal. curat, omīssa indicatione particulari ejus quæ in parte affecta virget, nec reuellētibus cedit; quur nō vis dicā te mortē expectare

Nusquam verò Hippocrates & Galenus ad euacuationem partis accedunt ante omnimodam totius euacuationem.

Cap. 3.

Qui intelligi debeant prædicti auctores legas Vallesium. lib. 3. Meth. & hoc de regulari curatione est intelligendū, ut ipse dixi. Nā aliquādo irregulariter, & coniectē peruertitur ordo regularis; incipit enim aliquādo medicus ab alteratione, deinde euacuat.

Cap. 1.

Sic in vehementia caloris febrilis processit Galenus. 10. Meth. meden. & Avic. Sic etiā incipit ab euacuatione causæ cōjunctæ

F. 1. 4. t. 2.

prætermīssa ante cedētis, rediens deinde ad antecedentem; Ut cum materia est venenosa aut turgens aut virgens. Exemplū ex

c. 7.

Pereda adductum cōtra me nō militat, cum nō negē ego remissionem esse possibilem (atque ita me vnū male excipis) sed aliquādo adeo esse difficile ut tardius fiat quā pro morbi virgētia, & acutie inducias tūc tēporis expectādi nō præbētis. Quia potius credo apoplecticos vena secta mori, quia hujusmodi regressus tardius fit quā morbi acuties, & velocitas petit. Cumq; dicis te dubitare an seriō an per jocum meā expositionē typo dederim; ego nō dubito te magis jocosum medicum quam seriū in tuā responsione agere.

Si hoc ita esso verē sentis, &c.

Multa profecto scribis, quæ aliter scripisses, si nō tam rapido, & sero contradicendi seu potius maledicendi animo effereris. Iam eis omnibus quæ hic scribis, satisfeci, cum ad tuum argumentum respondi. Nec non cum ad particulam vbi ais deinde in secundo commentario quod est noster Achilles, & ad ff. vbi scribis non video quod domo non offendas Vallesium

Te miserum non advertis, &c.

In quiro dolorem pleuriticū virgētem auderes tu qui tā Metho-
dicus es, narcoticis curare? minimē. Melius Vallesius, cū retrahētibus nō cedit, nec anodinis dolor sedatur, cucurbitula cū scarificatione curat. Locumq; quæ fuit vbi prius factū esse
dolorem

dolorem Hipp. præcipiat. quæ cū indicatio sumpta ab ipsa affecta parte, & humor impactus curari narcoticis prohibeât, merito quidem ad cucurbitulam in huiusmodi vrgētia, nō ad vrgentiam tanquam ad sacram anchoram vt tu dicis, confugit.

Adeo ne turbatus es ut ad tertium respondeas intacto, &c.

Ad tertium respōdi quia ex ej⁹ respōsione illa facillimē soluūtur.

Oppositum docet Galanus dicens, apparet igitur rixinque, &c.

Id quod adducis ex Gale. te adducturū olfeci, ac proinde data opera ipse te ante vesti, cū scripsi Gal. quamvis dubitauerit an esset illud Hipp. nō cōtra dicere nostræ opinioni, sed refellere eos qui dolorem qua dolor est dicebāt curari dolore. Neq; enim (inquit ille) dolor dolorē curat, sed remediū quod cum dolore affectum doloris auctorem delet; ac proinde rectē dixit quātum in ipso est inuilem esse dolētibus dolorem. En quā cæcus fueris, si quidem incidisti in rete quod tibi nō tetendi, immo potius id te effugere intendi.

Nonne dixi nuper non a Methodum est? &c.

Ecce autē alterum. Cum dixerim in recta, id est, regulari cōtatione propositionem tuā intelligi: vnde valet hæc cōsequētia, ergo succurrere vrgentiæ a Methodum est? Valet autē hæc ergo succurrere vrgentiæ cura coacta est. In qua non valet tua confirmatio sed in regulari. Quare ita semper respondebo, dicam que semper aliquid constans.

Dum modo corpus nō sit sufficiēter euacuatū obstabit, &c. Iam sufficiēter euacuatū licet nō omnino præsupponitur. Nec ideo dabitur vacuum, cum venæ possint subsidere ad modum follium, vel aere impleri: & si quid attrahatur, proinde iterum ad reuulsionem redimus.

Argumentū petit Methodū vniuersalē, cōcluditq; prius sistendū fluxū.

Ex definitione vrgētis a te posita majori auxilio indiget dolor, est enim is vrgens in nostro casu, non fluxio. Vnde quando per sanguinis missionem dolor tolli nō potest, per cucurbitulam cum scarificatione commodius aufertur.

Siuis esse medicus Galeno invigilla, &c.

Cum Alexandrino conuenis in vrgētia. de reliquis cōsiderationibus, quæ sunt contrate eum tacere, & loqui Vallesium jubes. Magnū profectō imperiū habere debet qui tam insignes viros vnum tacere, alterum loqui jubeat. Sed attēde Vallesium sic scribētem (verisimiliterque expectas sua hora supervēturam remissionem)

sionem) loqui de doloribus qui suos habent veluti & febres circuitus. Minime de illis qui inducias expectandi non dant, nec certa hora remissionem superventuram scimus. qui ob suam vehementiam minime remittentur, nisi æquè vehemens adhibueris auxilium.

Sed nonnullis tanquam futilibus transactis, jam ad solutionem contradictoriarum, venio quæ in responsione ultimam colophonem toti nostro opusculo imponam.

Hæ sunt tuæ contradictoriæ, in omnium dolorum exposcentium sanguinis missionem vehementia ob urgentiam sanguis mittendus est, in alicujus doloris exposcentis sanguinis missionem magnitudine ob urgentiam sanguis mittendus non est. quas dicis per me dari simul veras.

Cum auxilium Galeno auctore lib. de optima secta ad Trasybulum ex præsentia postulantis, & absentia prohibentis desumatur, ut vera sit uniuersalis propositio, addi debet, si nihil prohibeat. At particularis hac conditione adjecta minime genericum erit vera, sed falsa. Nūquam enim mihi probabis hæc particularem esse veram in alicujus doloris exposcentis sanguinis missionem magnitudine ob urgentiam si nihil prohibeat sanguis non est mittendus. Atque ita manet vera mea propositio, in qua assero in alicujus doloris pleuritidis scilicet non cujuscumque magnitudine ob urgentiam est cucurbitula adhibenda, videlicet in quo sanguinem mittere vel virium imbecillitas vel maligna inflammatio impedit.

Quod si responderem ut supra, præceptum illud Hippocratis (velut omne uniuersale) suam habere exceptionem, cur non esset acuta responsio. Si necessitates, & impossibilitates Hippocraticas dicat Galenus nunquam raros casus excludere.

F I N I S.